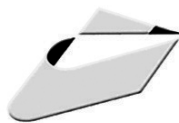

به نام خدا

مؤسسه فرهنگی هنری
دیبگران تهران

تعامل حقوق و فناوری اطلاعات

(با رویکرد تجارت الکترونیک)

مؤلفان

حمید دوست محمدیان

منصوره ملایی

فهرست مطالب

محتوای این کتاب با برخی از دروس مهندسی فناوری اطلاعات دانشگاه جامع همپوشانی داشته و می‌تواند مورد استفاده دانش‌پژوهان رشته‌های مهندسی کامپیوتر، مدیریت، حقوق و دیگر علاقه‌مندان به حوزه‌های فناوری اطلاعات قرار گیرد.

- ۷ ..... مقدمه ناشر
۸ ..... مقدمه مؤلفان
۹ ..... پیشگفتار

فصل اول : واژه‌نامه

- ۱-۱ فناوری اطلاعات ۱۳
۱-۲ علم حقوق ۱۴
۱-۳ حقوق فناوری اطلاعات ۱۵
۱-۴ تجارت الکترونیکی ۱۵
۱-۵ پول الکترونیکی ۱۶
۱-۶ پرداخت الکترونیک ۱۶
۱-۷ بانکداری الکترونیک ۱۶
۱-۸ تبادل الکترونیکی داده‌ها ۱۶
۱-۹ جرایم کامپیوتری ۱۷
۱-۱۰ امضای دیجیتال ۱۷
۱-۱۱ مرکز صدور گواهی دیجیتال ۱۷

فصل دوم: اصول و مبانی علم حقوق

- ۲-۱ معانی حقوق ۱۹
۲-۲ رابطه حقوق با سایر قواعد اجتماعی ۲۰
۲-۳ شاخه‌های حقوق ۲۲
۲-۴ منابع حقوق ۲۹

فصل سوم: فناوری اطلاعات

- ۳-۱ مؤلفه‌های فناوری اطلاعات ۳۳
- ۳-۲ آشنایی با مفاهیم بنیادی فرایند فناوری اطلاعات و ارتباطات ۳۸
- ۳-۳ کاربردهای فناوری اطلاعات ۴۱

فصل چهارم: کسب و کار و تجارت

- ۴-۱ تعریف کسب و کار ۵۷
- ۴-۲ ویژگی‌های کسب و کار ۵۸
- ۴-۳ اهداف کسب و کار ۵۸
- ۴-۴ انواع کسب و کار ۵۸
- ۴-۵ فعالیت‌های کسب و کار ۶۵
- ۴-۶ تجارت چیست؟ ۶۷

فصل پنجم: کسب و کار و تجارت الکترونیک

- ۵-۱ تعریف تجارت الکترونیک ۷۱
- ۵-۲ تاریخچه تجارت الکترونیک ۷۴
- ۵-۳ چارچوب نظری تجارت الکترونیک ۷۶
- ۵-۴ برخی از روش‌های ایجاد یک تجارت الکترونیک ۷۸
- ۵-۵ انواع سایت‌های تجاری و خدماتی الکترونیکی ۸۱
- ۵-۶ معرفی انواع کارت‌های خرید و اعتباری ۸۲
- ۵-۷ بعضی از نیازهای تجارت الکترونیکی ۸۴
- ۵-۸ جایگاه تجارت الکترونیک در ایران ۸۵
- ۵-۹ منافع و مزایای تجارت الکترونیک ۸۵
- ۵-۱۰ موانع و چالش‌های تجارت الکترونیک در ایران ۸۸

فصل ششم: حقوق فناوری اطلاعات

- ۶-۱ قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای ۹۱
- ۶-۲ لایحه مجازات جرایم رایانه‌ای ۹۳
- ۶-۳ قانون جرایم رایانه‌ای ۱۱۱
- ۶-۴ لایحه آزادی اطلاعات ۱۲۴

۶-۵ مقررات و ضوابط شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای ۱۴۰

فصل هفتم: جرایم الکترونیکی

- ۷-۱ مقدمه ۱۴۹
- ۷-۲ تعریف جرایم الکترونیکی ۱۵۱
- ۷-۳ تاریخچه جرایم الکترونیکی ۱۵۳
- ۷-۴ جرم رایانه‌ای (اینترنتی) چیست؟ ۱۵۵
- ۷-۵ انواع جرایم رایانه‌ای ۱۵۶
- ۷-۶ تقسیم بندی کلی جرایم کامپیوتری ۱۵۸
- ۷-۷ جرایم اینترنتی از نظر نوع تأثیر ۱۷۱
- ۷-۸ لزوم وجود قانون جرایم رایانه‌ای (اینترنتی) ۱۷۵
- ۷-۹ سازمان‌های بین‌المللی فعال در زمینه جرایم الکترونیکی ۱۷۶
- ۷-۱۰ نمونه‌هایی از تحقیقات صورت گرفته راجع به جرایم اینترنتی ۱۷۷
- ۷-۱۱ آمار واقعی جرایم رایانه‌ای ۱۷۸
- ۷-۱۲ مردان، ۹۵ درصد متهمان فضای سایبر ۱۷۹
- ۷-۱۳ جرایم رایانه‌ای چگونه کشف می‌شوند؟ ۱۸۰
- ۷-۱۴ نحوه رسیدگی به جرایم رایانه‌ای ۱۸۰
- ۷-۱۵ گزارش بین‌المللی جرایم سایبر ۱۸۲

فصل هشتم: کاربرد فناوری اطلاعات در حقوق

- ۸-۱ ادله الکترونیک ۱۸۵
- ۸-۲ قوانین الکترونیک ۱۸۷
- ۸-۳ نظارت و بازرسی الکترونیک ۱۸۸
- ۸-۴ دادگاه الکترونیک ۱۹۱

فصل نهم: امضا و گواهی الکترونیکی

- ۹-۱ مفهوم امضا ۲۰۱
- ۹-۲ مروری بر گواهی دیجیتال ۲۰۸
- ۹-۳ گواهی SSL ۲۱۳

فصل دهم: حقوق تجارت الکترونیک

- ۱۰-۱ منابع حقوق تجارت الکترونیک ۲۱۷
- ۱۰-۲ تعریف قراردادهای الکترونیکی ۲۱۸
- ۱۰-۳ پرداخت الکترونیکی ۲۲۴
- ۱۰-۴ حقوق تجارت الکترونیک ۲۳۱
- ۱۰-۵ قانون تجارت الکترونیک ۲۳۸

فصل یازدهم: چالش‌ها و کاربردها

- ۱۱-۱ چالش‌ها و پیشنهادات ۲۵۵

فصل دوازدهم: نتیجه‌گیری و خلاصه

- ۱۲-۱ نتیجه‌گیری ۲۵۹
- ۱۲-۲ خلاصه ۲۶۷
- فهرست منابع ۲۶۹